

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - voorontwerp van decreet houdende een circusbeleid
- Tweede principiële goedkeuring

1. INHOUDELIJK

Op 20 juli ll. besliste de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring te hechten een vermeld voorontwerp van decreet houdende een circusbeleid en mij als indiener van dit decreet te gelasten over het voorontwerp het advies in te winnen van de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC).

De adviesraad bezorgde op 14 september 2018 haar advies. De sectorraden Kunsten en Erfgoed en Sociaal-Cultureel Werk bespraken het voorstel op respectievelijk 28 augustus en 6 september 2018 en via schriftelijke procedure werd het advies gefinaliseerd en goedgekeurd op 14 september 2018.

2. ADVIES VAN DE SARC

Het advies van de SARC maakt een onderscheid tussen een aantal algemene opmerkingen en een aantal punctuele punten. In wat volgt geef ik het advies van de SARC weer alsook een duiding bij mijn intenties m.b.t. de geformuleerde opmerking.

2.1 Algemene opmerkingen

De SARC stelt vast dat er geen evaluatie voorzien is in het decreet en vraagt om een periodieke evaluatie te voorzien.

Dergelijke evaluatie is inderdaad niet opgenomen en lijkt me weinig zinvol. Het spreekt immers voor zich dat decreten continu bekeken worden in het licht van veranderende uitdagingen, omgeving en veld.

De SARC stelt vast dat er geen budgetverhoging voorzien is, enkel een budgetverschuiving door de toevoeging van de middelen voor de circusateliers uit het decreet Vernieuwd Kinder- en Jeugdrechtenbeleid alsook een verschuiving van provinciale middelen en waarschuwt ervoor dat een nieuw decreet als dynamiek en toename van initiatieven en subsidievragers kan leiden tot verdeling van de subsidiepot in kleinere delen. Op termijn dringt zich een budgetverhoging op, aldus het advies van de SARC.

Het nieuwe decreet moet in eerste instantie toelaten dat organisaties en artiesten in de circussector een regelgevend en subsidiërend kader hebben dat nauwer aansluit bij hun behoeften en bij de huidige situatie van het circusveld. Vermits het decreet pas in voege gaat vanaf 1 januari 2021 doe ik nu geen uitspraken over het budget.

De SARC vraagt in een derde punt de mogelijkheid te voorzien om kleinere circusateliers (i.c. ateliers die het voorgestelde minimum van 10.000 deelnemersuren in het voorafgaande jaar niet halen) in het decreet in te kunnen laten stappen.

De keuze om een ondergrens van 10.000 uren in te bouwen is gebaseerd op het feit dat we met dit decreet ateliers van een zeker schaalgrootte voor ogen hebben zodat ze met voldoende ondersteuning verder kunnen professionaliseren. Kleinschaliger initiatieven zullen ook beroep kunnen doen op subsidie zoals voorzien in het bovenlokaal cultuurdecreet, dat net voor dit soort organisaties de nodige mogelijkheden wil bieden voor ondersteuning van bijzonder bovenlokaal initiatief.

Ik geloof bovendien ook niet dat het onderbrengen in het ene of andere decreet de versnippering van de sector in de hand zou werken. Ik geloof rotsvast dat het Circuscentrum als centrale organisatie in het circusveld daar de nodige initiatieven toe zal nemen, zoals ze dat ook nu al doet voor de ateliers die geen toegang hebben tot het Kinder- en Jeugdrechtendecreet.

Naast de verlaging van de 10.000 uren norm vraagt de SARC wel om de ateliers die boven de norm zitten wel de garantie te geven dat ze minimaal 80.000 euro subsidie zouden krijgen.

In voorliggend voorontwerp van decreet houdend een Circusbeleid wordt sterker de nadruk gelegd op kwaliteit en financiering op basis van beleidsplannen. Daarmee worden de ateliers uitgedaagd om naast een kwantitatieve benadering hun werking vooral kwalitatief inhoudelijk en beleidsmatig te versterken en te verbreden, met de nodige aandacht voor de zakelijke kant. Dit met het oog op een nog sterkere atelierwerking in Vlaanderen. Ik kies er dus voor om in voorliggend voorontwerp van decreet geen minimaal garantiebedrag in te voeren. Voor de overgangperiode (2019-2020) worden de middelen ongewijzigd overgedragen.

Een voorlaatste algemeen punt is de bezorgdheid van de SARC over de commissieleden. Zoals de SARC terecht opmerkt vraagt het commissiewerk een grote tijdsinvestering en een gedegen kennis van het veld.

Ik deel deze bedenking en onderschrijf tevens de noodzaak aan voldoende deskundige commissieleden. Tot op heden is dat echter nog nooit een probleem geweest en het is me ook niet duidelijk waarom voorliggend ontwerp daar verandering in zou moeten brengen. De circuscommissie heeft altijd al uitstekend werk verricht en met een grote zin voor verantwoordelijkheid en consciëntieus haar adviezen afgewogen en overgemaakt.

Als laatste algemene opmerking vraagt de SARC om ook voor gezelschappen structurele subsidiëring te voorzien.

De eigenheid van de werking van circusgezelschappen, de manier waarop geproduceerd wordt en producties nadien gepresenteerd worden is onvergelijkbaar met hoe dit in de kunstensector gebeurt. Circusgezelschappen hebben geen duidelijke ritmiek van jaarlijkse creaties en producties. Meerjarige projectondersteuning sluit momenteel beter aan bij de dynamiek van de meeste circuskunstenaars en -gezelschappen die zelden de cultuur hebben (en dat is ook internationaal zo) om zich te hechten aan één gezelschap. Een meerjarig traject maakt het alvast mogelijk om de artistieke kwaliteit te bevorderen en expertise op te bouwen inzake langetermijnplanning en professionalisering.

2.2 Punctuele opmerkingen

- De SARC merkt op dat artikel 3 geen definitie bevat van een Circuscentrum als steunpunt. Artikel 15 bepaalt de opdrachten van dergelijk Circuscentrum. Deze bepalingen zijn analoog aan de bepalingen uit het verzameldecreet cultuur waarmee de taken en opdrachten van de sectorale steunpunten geregeld worden. In deze zin is het hier bedoelde Circuscentrum eenzelfde soort organisatie als een steunpunt, zonder dat ze zo in de lijst van definities van artikel 3 geëxpliciteerd wordt. We vertrekken bovendien vanuit de taakstelling voor dergelijke organisaties, niet vanuit een definiëring.
- Op vraag van de SARC vervang ik in artikel 3, 1° de term 'jonglerie' door 'objectmanipulatie'. Deze term geeft een vollediger beeld van de discipline.
- De SARC vraagt om het begrip 'circuskunstenaar' uitgebreider te omschrijven of na te denken over een andere formulering zodat bepaalde categorieën niet ten onrechte kunnen in- of

uitgesloten worden. Ik meen echter dat de term correct is en in de memorie van toelichting stel ik expliciet in punt 3.7 dat de term circuskunstenaar daar ruim dient geïnterpreteerd te worden.

- Op de vraag om de mogelijkheid om gehoord te worden als organisatie in de beoordelingsprocedure voor de structurele subsidies te veranderen van een plicht naar een recht wens ik niet in te gaan. Ik meen dat deze bijkomende stap in de beoordelingsprocedure voor alle indieners moet gelden. Ik wijs erop dat ook in andere cultuurdecreten waar dergelijke 'hearings' zijn ingebouwd deze evenmin als 'recht' zijn ingeschreven.
- De vraag naar verduidelijking over de interpretatie van de aangehaalde passage uit artikel 13 is terecht. Voor deze verduidelijking verwijs ik naar punt 3.4 in de memorie van toelichting.
- De SARC suggereert om het criterium van een bereik van een breed en divers publiek bij de projectregeling voor creatie en spreiding te vervangen door een heldere definitie van het beoogde publiek in het aanvraagdossier.

Ik blijf echter achter de initiële ruimere beleidsdoelstelling staan, namelijk een brede participatie van een divers publiek. Bovendien is dit slechts één van de vijf kwaliteitscriteria wat betekent dat een mindere score op één criterium niet automatisch tot uitsluiting van subsidie moet leiden.

- Bij alle subsidiemechanismen is sprake van kwaliteitscriteria, met uitzondering van de bepalingen met betrekking tot het Circuscentrum.
Daar wordt inderdaad een andere terminologie gebruikt en is er sprake van 'beoordelingscriteria'. De bepalingen voor het Circuscentrum werden aangepast naar analogie met de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de reglementering voor de drie grote sectorale steunpunten.
- Op de vraag van de SARC om in artikel 15,2° "onderzoek en kennisontwikkeling" te vervangen door "reflectie, onderzoek en kennisontwikkeling" kies ik ervoor om de kerntaken van het Circuscentrum maximaal af te stemmen met de kerntaken van de drie sectorale steunpunten en de functie "reflectie" hier niet op te nemen.

De formulering van deze kerntaken houdt niet in dat het Circuscentrum zich hiertoe dient te beperken. Bovendien wordt met het Circuscentrum een beheersovereenkomst afgesloten waarin eventuele taakstellingen, geënt op specifieke noden van de sector kunnen opgenomen of verfijnd worden.

- De SARC vraagt om, zolang er geen geformaliseerd onderwijs wordt aangeboden in Vlaanderen, de tussenkomst in het inschrijvingsgeld voor buitenlandse circusopleidingen te blijven voorzien.

Ik kies ervoor om, naast de studietoelagen die door onderwijs worden uitgereikt, de ondersteuning door ontwikkelingsgerichte beurzen te versterken. Deze moeten vooral de ontwikkeling van beloftevolle kunstenaars ondersteunen. Circustalent uit Vlaanderen krijgt hierbij ook de kans om, al dan niet internationale, bijscholingen en stages te volgen.

- Als laatste punctuele vraag stelt de SARC dat het mogelijk moet zijn dat actoren, voor zover initiatieven niet al deel uitmaken van reeds gesubsidieerde activiteiten, toegang zouden moeten hebben tot projectsubsidies.

Ik wil de grenzen tussen de verschillende subsidielijnen voldoende scherp houden. Organisaties die kiezen voor structurele ondersteuning kunnen aan de hand van de voorgeschreven functies een brede werking uittekenen, zoals bijvoorbeeld sociaal circus voor de circusateliers. Bovendien zijn er binnen andere decreten ook mogelijkheden om bijkomend middelen te zoeken in functie van bijkomende projectwerking, denk aan het Participatiedecreet of het decreet Bovenlokale Cultuurwerking.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Geen wijzigingen ten opzichte van de eerste principiële goedkeuring.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Geen wijzigingen ten opzichte van de eerste principiële goedkeuring.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Geen wijzigingen ten opzichte van de eerste principiële goedkeuring.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

Geen wijzigingen ten opzichte van de eerste principiële goedkeuring.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van decreet houdende een circusbeleid;
- 2° de Vlaamse minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel te gelasten over het voorontwerp van decreet, vermeld in punt 1°, het advies in te winnen van de Raad van State , met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel,

Sven GATZ

Bijlagen:

- Voorontwerp van decreet houdende een circusbeleid
- Advies van de Strategische AdviesRaad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media van 14 september 2018.
- Memorie van Toelichting